

Bönetider i Sverige

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله رب العالمين، وصلى الله على نبينا محمد و على آله وصحبه أجمعين

Inledning

Bönen är islams andra pelare och en dyrkanshandling som islam bygger på. Bönen är föreskriven på bestämda tider och det är ett villkor att be inom dess tid för att bönen skall vara giltig och accepteras. Därför är det ett stort ansvar att få fram så pass korrekta bönetider som möjligt för muslimerna i Sverige. En uppgift som inte är så enkel som vissa tror.

Det har på senare tid uppstått en hel del frågor och funderingar kring bönetiderna i Sverige då moskéer och islamiska center följer olika tider och tabeller. Något som skapat en viss förvirring hos många muslimer. Många har vänt sig till oss och våra sakkunniga i dessa frågor inte minst för att många muslimer i Sverige följer bönetiderna som finns på hemsidan islam.nu och Muslimappen.

Vi ber Allah om vägledning och vi hoppas att Sveriges muslimer, moskéer och islamiska center ska ta emot detta dokument och ta det i beaktning när de i framtiden bestämmer sina bönetider.

Bönetider

Bönen är knuten till bestämda tider. Profeten Muhammed (sallallahu alayhi wa sallam) har klart och tydligt informerat om när tiden för varje bön börjar och hur långt den sträcker sig. Det är obligatoriskt att be alla böner inom sin respektive tid.

Tiderna för Dhuhr, Asr och Maghrib är betydligt lättare att ta fram då solen är synlig vid dessa tider till skillnad från Fajr och Isha bönerna, då solen inte syns. Av den anledningen har mest meningsskiljaktighet dykt upp kring dessa böner och all fokus i detta dokument kommer att ligga på tiderna för Fajr och Isha bönerna.

På profetens (sallallahu alayhi wa sallam) tid var det specifika personer som hade till uppgift att titta på himlen när dessa tider gick in och som senare gjorde böneutropen i städerna. Personer som var pålitliga och kunniga inom området. På den tiden fanns inga höga byggnader, ingen elektronisk belysning och inga föroreningar i luften vilket gjorde det lättare för dessa personer att se när såväl Fajr och Isha gick in med blotta ögat.

I vår tid är det betydligt svårare att beskåda dessa två tider inne i städer med blotta ögat eftersom det finns höga byggnader, föroreningar och belysning som försvårar detta. Dessutom saknas kunskapen för att med blotta ögat avgöra när tiderna för dessa böner går in, vare sig man befinner sig inne i städerna eller utanför. Av den anledningen förlitar sig i princip alla muslimer världen över på bönetidstabeller, något de lärda kommit fram till är tillåtet.

Att komma fram till korrekta bönetidstabeller är ett stort ansvar och kräver expertiskunskap inom två områden:

- 1) **Islamisk rättslära och ämnen som är relaterade till det.**
- 2) **Astronomi och i synnerhet astrofysik, samt matematik.**

Vi på Ibn Abbas Centret känner inte till att det finns muslimer i Sverige som har expertiskunskap inom dessa två områden som är kapabla att ta fram bönetider helt själva. Det finns muslimer i Sverige som har studerat islamisk rättslära, som våra föreläsare på Ibn Abbas Centret och på andra islamiska center. Däremot saknas expertiskunskap och spetskompetens inom dessa områden då vi saknar stora lärda eller professorer i fiqh och liknande. **Därför är det viktigt att vända sig till de stora lärda och experter inom dessa områden samt till muslimska center och organisationer utomlands som besitter dessa kunskaper, vilket Ibn Abbas Centret har gjort.**

Kort information om Fajr och Isha bönen

Fajr och Isha bönen inträder vid gryning respektive efter skymning. SMHI säger följande om gryning och skymning:

”Före solens uppgång är det inte helt mörkt utan det råder under en viss tid gryning. På samma sätt efter solens nedgång blir det inte mörkt omedelbart utan då råder skymning.”

Fajr bönen inträder enligt den islamiska definitionen vid ”gryningen” då ett vitt horisontellt ljus kan skådas på himlen i den riktning solen går upp. Astronomer talar om olika typer av gryning och den gryning som är aktuell här är det som kallas **”astronomisk gryning”**. Denna gryning är då solskivans mittpunkt befinner sig mellan **18** och 12 grader under horisonten, alltså innan solen gått upp.

Isha inträder enligt den islamiska definitionen efter det att solen gått ner och det röda/gulaktiga skenet inte längre kan skådas i den riktningen solen gått ner. Astronomer kallar denna tid som är efter solnedgången för **”astronomisk skymning”**. Enligt SMHI definieras den på följande sätt:

*”Tiden från den nautiska skymningens slut tills dess att solens mittpunkt befinner sig **18°** under horisonten kallas **astronomisk skymning**. Under denna tid är det ännu inte helt mörkt. **Det går att se i vilken riktning solen gick ner en klar natt. Förutsatt att horisonten inte skymms och att det inte förekommer störande bakgrundsbelysning såsom i en stad.**”*

En annan viktig aspekt är att det är ett **villkor** för att bönen skall accepteras att tiden för bönen har gått in. Man måste alltså vara försiktig så att man inte ber den för tidigt, men det gör inget om man skjuter fram den något.

Det bör påpekas att tiden mellan den 24 april till den 19 augusti¹ skiljer sig då dagarna är så långa och nätterna så korta och ljusa att gryningen inte syns och skymningen inte helt försvinner. Mer om detta längre ner i dokumentet.

Gradberäkning av Fajr och Isha-bönerna

De flesta islamiska organisationer som är ansvariga för att bestämma bönetider sätter ut tiderna för Fajr och Isha bönerna baserat på gradberäkningar. Följande tabell visar hur några av de kändaste organisationerna i den muslimska världen bestämmer tiderna för Fajr och Isha och utmed vilka grader²:

Organisation	Fajr	Isha
University of Islamic Sciences, Karachi, Pakistan	18 grader	18 grader
Islamic Society of North America	17.5 grader	15 grader
Muslim World League	18 grader	17 grader
Umm ul-Qura i Mecka	18 grader	90 minuter året runt efter maghrib gått in.
Egyptian General Authority of Survery	19.5 grader	90 minuter året runt efter maghrib gått in.
Union des organisations Islamiques de France	12.0 grader	12.0 grader

Muslim World League och Islamic Fiqh Council

Muslim World League [MWL] är en av de kändaste och mest accepterade islamiska organisationer i den muslimska världen. Den grundades år 1962 av den dåvarande stormuftin i Saudiarabien Shaykh Muhammad bin Ibrahim aal ash-Shaykh.

MWL har ett eget råd som kallas för **Islamic Fiqh Council** som samlar lärda från hela den muslimska världen från olika rättsskolor som gemensamt ger fatwa och forskar inom olika islamiska ämnen.

Första fatwan från Islamic Fiqh Council

År 1986 samlades Islamic Fiqh Council för att bland annat ge fatwa för bönetiderna i norra Europa. Denna fatwa gavs den 30:e mars 1986. Följande lärda var med att ge detta utslag:

- 1) **Shaykh Abdulaziz bin Baz**, stormuftin i Saudiarabien, chef för rådet för de stora lärda i Saudiarabien.
- 2) **Shaykh Muhammad bin Salih al-Uthaymin**, en av de största auktoriteterna inom islamisk fiqh i vår tid och medlem i rådet för de stora lärda i Saudiarabien.
- 3) **Shaykh Salih al-Fawzan**, en stor auktoritet inom islamisk fiqh och medlem i rådet för de stora lärda i Saudiarabien.
- 4) **Shaykh Mustafa az-Zarqa**, syrisk lärd som skrivit många kända böcker inom islamisk fiqh.
- 5) **Dr. Abdullah bin Umar Nasif**, innehar en PhD i geologi från Leeds Universitet och tidigare rektor för King Abdulaziz universitet.

¹ Dessa datum avser Stockholmsområdet enligt SMHI. Det skiljer sig något mellan olika delar av landet.

² Se www.islamicfinder.org och http://praytimes.org/wiki/Calculation_Methods

- 6) **Shaykh Muhammad bin Ibrahim bin Jubayr**, islamisk lärd och tidigare justitieminister i Saudiarabien.
- 7) **Shaykh Muhammad Rashid al-Qabbani**, innehar en PhD i fiqh från Azhar universitet, är för närvarande Libanons mufti.
- 8) **Shaykh Abdullah al-Bassam**, en framstående islamisk lärd, var tidigare imam i den stora moskén i Mecka och medlem i rådet för de stora lärda i Saudiarabien.
- 9) **Shaykh Muhammad as-Subayyil**, en framstående islamisk lärd, var imam och predikant i den stora moskén i Mecka i över 40 år och medlem i rådet för de stora lärda i Saudiarabien.
- 10) **Shaykh Muhammad Mahmoud as-Saffaw**, irakisk lärd som har skrivit flera islamiska böcker.

Deras fatwa kan summeras med att tiden för Fajr-bönen är [när solen befinner sig] **18** grader innan soluppgången och tiden för Isha-bönen är **17** grader efter solnedgången.

Andra fatwan från Islamic Fiqh Council

År 2009 tillsatte MWL ett råd med lärda inom islamisk rättslära från Islamic Fiqh Council och forskare inom astronomi från International Astronomy Center som har sin bas i Abu Dhabi. I denna fatwa kom de fram till **samma slutsats gällande graderna för Fajr och Isha** som den första Islamic Fiqh Council fatwan kom fram till. Fatwan gavs av bland annat tre lärda från Islamic Fiqh Council och tre forskare från International Astronomical Center. Dessa lärda och forskare var:

- 1) Dr. Salih bin Zabin al-Marzouqi, innehar en PhD i fiqh och har sedan 18 år varit chef för Islamic Fiqh Council.
- 2) Dr. Ahmed bin Abdillah bin Humayd, innehar en PhD i fiqh och har jobbat som dekanus vid Shariafakulteten i Umm ul-Qura universitet i Mecka.
- 3) Dr. Sa'd bin Turki al-Khathlan, professor i fiqh vid imam Muhammad bin Suod universitet i Riyadh och medlem i rådet för de stora lärda i Saudiarabien.
- 4) Mohammed Odeh. Jordansk ingenjör som är en av de främsta auktoriteterna för islamiska bönetider. Han har bland annat varit ansvarig för kommittén som bestämmer bönetider i Jordanien.
- 5) Dr. Ayman Kurdi, innehar en PhD i astrofysik från Birmingham universitet och är för närvarande chef för fysik och astronomiavdelningen på King Suod universitet i Riyadh.
- 6) Dr. Hassan Basurrah, innehar en PhD i astronomi från Glasgow universitet och är för närvarande professor och chef för astronomiavdelningen på King Abdulaziz universitet i Jeddah.

Vi på Ibn Abbas Centret har valt att följa de tider som är framtagna av Islamic Finder som är ett erkänt institut som tagit fram bönetider för nästan hela världen och som baserar sig på dessa fatwor och gradtal från MWL.

Fajr och Isha under perioden 24 april till den 19 augusti³

Det finns tider på året då dagarna här i den norra delen av världen är så långa och ljusa att det inte finns någon astronomisk gryning eller skymning.

Det bör påpekas att de lärda nämner olika sätt att beräkna tiderna för Fajr och Isha under denna period och att det är en period som är mer öppen för att uppskatta tiderna på olika sätt än under övriga året då vi har [astronomisk] gryning och skymning.

Islamic Fiqh Council om denna period

Den första och andra fatwan från Islamic Fiqh Council skiljer sig gällande denna period.

Den första fatwan från 1986 föreslår att man under denna period ska gå efter bönetiderna på den närmsta platsen där dessa tecken kan skådas [på himlen]. De föreslår städer på breddgrad 45.

I den andra fatwan från 2009 valde man att under denna period uppskatta och fastställa tiderna för Fajr och Isha och att inte gå tillbaka till den närmsta staden där dessa tecken kan skådas.

Vissa andra institut har valt att lägga Isha bönen på en fast tid under denna period som brukar vara ca 80–90 minuter efter Magrib [solnedgången].

Det bör påpeka att detta är problematiskt under perioden innan den 24 april [och efter den 19 augusti] då vi har astronomisk skymning och himlen klart och tydligt är ljus och rosa mer än 90 minuter efter solnedgången. Detta är anledningen till att det blivit stora skillnader mellan olika tabeller framförallt i på våren och på hösten.

Ett exempel på dessa stora skillnader är tiderna som en av Sveriges mer kända moskéer numera använder sig av för hela året. Tider som de säger är framtagna av det Turkiska Religiösa Direktoratet – Diyanet. Något de beslutat att göra från den 1 maj 2016. De påstår att dessa tider *"faller mycket nära de tider som rekommenderats av Muslim World League – Islamic Fiqh Council i Makkah"*. **Ett påstående som helt enkelt inte stämmer!**

- Under stora delar av våren 2017 inträdde Isha-bönen enligt deras tabell endast 80 minuter efter Maghrib bönen! Exempelvis den 1 mars 2017 och den 1 april 2017.
- Under samma period inträdde Isha-bönen enligt de tider som rekommenderas av Muslim World League ca 40–60 minuter senare!

Vi vill återigen understryka att perioden **utanför** 24 april – 19 augusti är extra viktig då vi har astronomisk gryning och skymning, medan perioden 24 april – 19 augusti är mer öppen för att uppskatta tiderna på olika sätt.

Fajr-bönen och fastan

Tiden för Fajr är kopplad till två saker; dels **tiden när fastan inleds** och dels **tiden för bönen**.

Att vänta med att be Fajr är inga problem så länge man ber den inom dess tid [innan solen går upp]. Man kan dock inte börja sin fasta **efter** det att tiden för Fajr gått in. Därför är det viktigt

³Dessa datum gäller för Stockholm och har bekräftats av SHMI samt går att finna på http://www.astroinfo.se/pdf-tabeller/sunrisesunset/sunmoon_table.php?place=Stockholm&year=2017¶m=4&language=s

att man är på säkra sidan med såväl fastetiden som bönetiden. **Med anledning av detta nämner flera lärda att man anpassar tiden för fastan efter den tidigaste tiden som Fajr kan gå in, men att man skjuter upp bönen lite efter det.** Då är man helt på den säkra sidan både gällande fastan och bönen.

Vad gäller att bryta fastan vid solnedgången [Maghrib] så är det mycket lättare att fastställa tiden för solnedgången, något som också görs av olika astronomiska center⁴. Tiderna för Maghrib brukar heller inte skilja sig markant från de olika tabellerna.

Sammanfattning

Frågan om bönetider är komplex och det räcker inte att man som vissa tror själv bara går ut och tittar på himlen. Vi har i vår slutsats förlitat oss på de största experterna och auktoriteterna inom dessa områden; vår tids största lärda samt några av världens främsta auktoriteter gällande astronomi och bönetider samt ett välkänt institut som tagit fram bönetider för nästan hela världen baserat på utslagen från MWL.

Vi har även varit i kontakt med en av de lärda i Medina som är professor i *fiqh* och undervisar vid universitetet och i den profetiska moskén; Shaykh Sulayman ar-Ruhayli som gett oss råd och riktlinjer kring bönetiderna.

Detta är kortfattat vad vi kommit fram till i denna fråga och all framgång är från Allah. Vi har för att göra dokumentet kort inte tagit med allt som de lärda säger i dessa frågor. Inte heller har vi tagit upp alla frågor och svårigheter som finns kring de olika metoderna. Vi anser att de tider vi presenterat stämmer bäst överens med de olika utslag som finns i frågan, vad de islamiska texterna nämner kring bönerna, samt hur den faktiska situationen ser ut för oss här i Sverige.

Vi uppmanar Sveriges moskéer och center att ta dessa saker i beaktning när de sätter ut sina bönetider. Framförallt under perioden på året då vi har astronomisk gryning och skymning.

Vi uppmanar framförallt de moskéer som sedan den 1 maj 2016 ändrat i sina tabeller att se över den metod de använder, inte minst under den period då vi har astronomisk gryning och skymning.

Vi på Ibn Abbas Centret är måna om att ena Sveriges muslimer kring **korrekta** bönetider och är självklart öppna för att förbättra och utveckla de nuvarande bönetiderna om så är möjligt.

Må Allah hylla och upphöja vår profet Muhammed, hans ätt, och alla hans följeslagare.

Ibn Abbas Centret
Stockholm den 17 maj 2017
www.islam.nu

⁴ Det är dock viktigt att definitionen av solnedgång stämmer med den islamiska definitionen. Se <http://prognosen.se/sol.php>